

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/6890 94 60

7/7024-7025

7/7030

7/7134-7135

Sayı : Z-99074258-610- 14
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

02/01 /2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 08.12.2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1338273 sayılı yazınız.
b) 13.12.2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1339794 sayılı yazınız.
c) 14.12.2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1341166 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c)'de kayıtlı yazıyla iletilen Ankara Milletvekili Umut AKDOĞAN'ın 7/6890, Çanakkale Milletvekili Rıdvan UZ'un 7/7024, Bursa Milletvekili Hasan TOKTAŞ'ın 7/7025, İstanbul Milletvekili Saliha Sera KADIGİL'in 7/7030, İstanbul Milletvekili Ersin BEYAZ'ın 7/7134 ve Erzurum Milletvekili Meral DANIŞ BEŞTAŞ'ın 7/7135 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (11 Sayfa)

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/7030

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SALİHA SERA KADIGIL'IN 7/7030 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

2024 yılında Bakanlığımızca gerçekleştirilecek tüm eğitim ve öğretim faaliyetleri için 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Bakanlığımız bütçesine 1.090.229.668.00 TL ödenek tahsis edilmesi öngörülmüştür.

Depremden etkilenen eğitim çalışanlarımız ve öğretmenlerimizin sorunlarının çözümüne katkı sağlayarak depremin vermiş olduğu psikolojik ve maddi hasarın atlatılmasına yardımcı olunması amacıyla acil müdahale edilen ve çevre illerdeki hastanelere sevki yapılan öğretmenlerimiz ziyaret edilmiş, öğretmenlerimizin tedavi süreçleri hakkında hastane yönetimlerinden detaylı bilgi alınmıştır. Tedavileri devam eden 104 öğretmenimizin talepleri dinlenmiş ve ihtiyaçlarının giderilmesine ve sorunlarının çözümüne destek olunmuştur.

Malatya, Adıyaman, Kahramanmaraş, Gaziantep ve Hatay illerine ilk atama yoluyla atanan öğretmenlerimizin bölgeye uyum sağlamaları ve eğitim ve öğretime hazır bulunmaları amacıyla "Psikolojik Dayanıklılık ve Motivasyon", ve "Okullarda Psikososyal Destek Hizmetleri ve Afet ve Acil Durum Yönetimi" konularında hizmet içi eğitim verilmiştir.

Bakanlığımız ile UNICEF İşbirliği Programı 2023-2024 Yılları Çalışma Planında belirtilen "Afet Sonrası Öğretmenlerin Psikososyal Destek Becerilerinin Geliştirilmesi" başlıklı çalışma kapsamında;

Afetten etkilenmiş öğrencilere yönelik sınıf içi ve sınıf dışı uygulamalarla etkili bir öğrenme-öğretme sürecini planlama ve yürütme becerilerinin geliştirilmesi, travmatik olayların neden olduğu stresle nasıl başa çıkılacağı, travmatik olaylara verilen normal tepkilerin neler olduğunun öğrencilere aktarılması, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini aktarmalarının sağlanması ve olumlu başa çıkma yöntemleri, psikososyal açıdan nasıl destek olacağına dair becerilerin kazandırılması amacıyla tüm öğretmenlere yönelik olarak aşağıdaki başlıklarda eğitim içerikleri uzaktan eğitim yoluyla erişime açılmıştır. Okul öncesi, ilkökul, ortaokul ve ortaöğretim öğretmenlerine yönelik 4 öğretmen kılavuzu hazırlanarak erişime açılmış olup gerçekleştirilen çevrim içi eğitimler ile 148.179 öğretmene eğitim verilmiştir.

Eğitim İçeriği Başlıkları:

- Afet Sonrası Öğretmen İyi Oluş Hali
- Stres Kaynakları
- En Sık Dile Getirilen Sorunlar ve Çözüm Önerileri
- Öğrencilere Sunulan Psikososyal Desteğin Kapsamı
- Psikososyal Destek Nedir?
- Travma Nedir?
- Travma Sonrası Sınıfta Kaç Tür Öğrenci Vardır?
- İlkokul Dönem Çocuklarının Gelişimsel Özellikleri ve Travma Tepkileri
- Zorluklarla Baş Etmede Destekleyici Sınıf Ortamı Oluşturma
- Çocuklara Destek Olurken Neler Yapılmalı?
- Çocuğu Tanıma
- Etkili İletişim
- Sınıf İçi Düzenleme

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Öğrenciyi Süreç İçerisinde Değerlendirme
- Sınıf Ortamında Öğrencilere Nasıl Destek Olunur?
- Velilerin Soruları
- Kayıp ve Yas
- Hangi Koşullarda Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisine Yönlendirmeli?

Gerçekleştirilen eğitimlere ilişkin veriler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 1: UNICEF iş birliği ile yürütülen "Afet Sonrası Öğretmenlerin Psikososyal Destek Becerilerinin Geliştirilmesi" çalışması kapsamında gerçekleştirilen çevrim içi eğitimler

Kademe Adı	Öğretmen Sayısı
Okul öncesi	23.911
İlkokul	47.040
Ortaokul	40.147
Ortaöğretim	37.081
Toplam	148.179

1. Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri

Deprem sonrasındaki süreçte öğretmenlerimize yönelik olarak gerçekleştirilen hizmet içi eğitim faaliyetlerine ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2: Deprem sonrasındaki süreçte öğretmenlere yönelik olarak gerçekleştirilen hizmet içi eğitim faaliyetleri

Eğitim Adı	Eğitim Sayısı	Belge Alan Öğretmen Sayısı
Okul Tabanlı Afet Eğitimi Kursu	20	3.483
Afet Sonrası Ruh Sağlığı Semineri	43	115.674
Afet Sonrası Okul Öncesi Öğretmenlerinin Psikososyal Destek Becerilerinin Geliştirilmesi Semineri	34	25.072
Afet Sonrası İlkokul Öğretmenlerinin Psikososyal Destek Becerilerinin Geliştirilmesi Semineri	34	48.069
Afet Sonrası Ortaokul Öğretmenlerinin Psikososyal Destek Becerilerinin Geliştirilmesi Semineri	34	41.248
Afet Sonrası Ortaöğretim Öğretmenlerinin Psikososyal Destek Becerilerinin Geliştirilmesi Semineri	34	38.207
Afet ve Acil Durum Temel Kavramlar Semineri	31	62.052
Afet ve Acil Durum Hazırlık Eğitimi Kursu	29	815
Afet ve Acil Durumlarda Motivasyon ve Destek Eğitimi Semineri	2	670
Afet ve Acil Durumlarda Psikososyal Destek Eğitimi Kursu	1	12
Deprem Sonrası Psikolojik Destek Semineri	1	24

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Çocuk ve Ergenlerde Kayıp ve Yas Semineri	23	89.242
Deprem Bölgesinde Göreve Yeni Başlayan Öğretmenlerin Mesleğe Başlama Eğitici Eğitimi Kursu	7	850
Deprem Bölgesinde Göreve Yeni Başlayan Öğretmenlerin Mesleğe Başlama Eğitimi Semineri	433	10.245
Toplam	726	435.663

Deprem bölgesinde vefat eden öğretmenlerimiz ile eğitim çalışanlarımızın aziz hatıralarını yaşatmak amacıyla görsel sanatlar öğretmenlerimiz arasında düzenlenen yarışma sonucu belirlenen ve Ankara Keçiören’de bulunan Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Hatıra Ormanı alanındaki Şehit Öğretmenler Anıtı içerisine yerleştirilen deprem anıtı yapılmıştır.

“Dayanıklı Sınıflar Projesi” öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerine katkı sunmayı amaçlamış, sadece zor zamanlarda değil hayatın her anında karşılaşılabilecek sorunlara yönelik gelişmişlik düzeyinin artırılması, bilgilerini bilgeliğe dönüştürebilme, sorun çözmede ve sorumluluk almada inancın önemini ve bilimin değerini gösterme, zor zamanlarla başa çıkabilme ve yaşadıklarından öğrenme becerilerini geliştirme konularında gelişimlerine katkı sunmayı hedeflemektedir. Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğüne hizmet içi eğitim kapsamında 2023 yılı Kasım ayında 39 öğretmene eğitici eğitimi kursu verilmiştir.

Hastanelerde sağlık sorunları nedeniyle yatarak tedavisi süren öğrencilerin eğitime erişiminin sağlanması amacıyla Adana’da 23, Adıyaman’da 4, Diyarbakır’da 16, Gaziantep’te 24, Hatay’da 1, Kahramanmaraş’ta 14, Malatya’da 7, Osmaniye’de 8 ve Şanlıurfa’da 13 olmak üzere deprem bölgesinde 110 hastane sınıfı açılmıştır.

Depremden etkilenmiş Adıyaman, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya ve Osmaniye’de özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin eğitime erişiminin sağlanması amacıyla özel eğitim destek çadırları/alanları açılmıştır. Özel eğitim destek çadırlarında/alanlarında 70 ilden özel eğitim öğretmeni gönüllülük esasıyla görevlendirilmiştir.

Deprem bölgesindeki özel eğitim okullarının belirlenen standartlara ulaşması amacıyla UNİCEF destekli Adıyaman, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Adana, Diyarbakır, Kilis, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde birer olmak üzere toplam 10 beceri uygulama alanı ve Adana’da 2, Kahramanmaraş’ta 2 olmak üzere toplam 4 meslek edinme atölyesi kurulmuştur.

Özel eğitim öğrencilerimizin ihtiyacını karşılamak üzere deprem bölgesine “Özel Çocuklara Özel Materyaller” projesinden materyal desteği sağlanmıştır.

Deprem bölgesinde bulunan ve bölgeden nakil yoluyla başka illere giden öğrencilerimize ders kitapları gönderilmiştir.

Depremden etkilenen öğrencilerin sosyal-duygusal yönden desteklenmesi, öğrencilerin zamanlarını verimli şekilde kullanması ve okula uyum süreçlerinin kolaylaştırılması amacıyla “Afet Sonrası Uyum Etkinlikleri” hazırlanarak tüm illere gönderilmiştir.

Psikolojik sağlamlık “travmatik yaşam olayları karşısında bireylerin yasadıkları riskli sürece sağlıklı bir şekilde uyum gösterebilmelerini ve etkin bir şekilde toparlanmalarını” ifade etmektedir. Bu noktada, psikolojik travmanın olası etkilerini azaltan ya da ortadan kaldıran temel unsur ise bireylerin sahip oldukları koruyucu faktörlerdir. Bu faktörler, bireylere özgü kişisel özellikler ya da olası riskler karşısında bireyin psikolojik sağlamlığını artıracak kaynakları (aile, okul, toplum) içermektedir. Travmatik yaşam olayları sonrasında psikolojik

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

sağlamlığımızı korumak amacıyla hazırlanan “Travmatik Yaşam Olayları Sonrasında Ailede Psikolojik Sağlamlık” ile “Travmatik Yaşam Olayları Sonrasında Okulda Psikolojik Sağlamlık”la ilgili bilgilendirici kitapçıklarla saha çalışmalarında ailelere, öğretmenlere ve dolaylı olarak öğrencilere bilgi verme çalışmalarıyla destek sunulmaktadır.

“Zorlayıcı Yaşam Olayları Sonrası Öğretmen Psikoeğitim Programı” öğretmenlerin travmatik bir yaşam sonrası tepkilerini normalleştirmek ve zorlayıcı yaşantıların etkileri konusunda baş etme becerilerini güçlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. 3 oturum olarak hazırlanan programda temalar “Stres Tepkilerinin Farkındalığı, Olumlu Başa Çıkma ve Geleceğe Yönelik İyimserlik” olmak üzere üç temel düzeyi kapsayacak şekilde oluşturulmuştur.

Ailelerimiz için normalleşme süreçlerine destek sunmak ve psikolojik iyi oluşlarını güçlendirmek amacıyla “Veli Psikoeğitim Programı” hazırlanmıştır. Veli Psikoeğitim Programı travmatik olaylar sonrasında velilerin tepkilerini normalleştirmek ve zorlayıcı yaşantıların etkileri konusunda baş etme becerilerini güçlendirmek amaçlanmıştır. Programın temaları “Stres Tepkilerinin Farkındalığı, Olumlu Başa Çıkma ve Geleceğe Yönelik İyimserlik” olmak üzere üç temel düzeyi kapsayacak şekilde oluşturulmuştur. Bu program yoluyla, travmanın psikolojik ve sosyal etkisini değerlendirerek velilerimizin stres belirtilerini azaltmayı ve psikolojik dayanıklılıklarını arttırmayı, desteğin sürekliliğini sağlamak ve ani veya uzun vadeli ruh sağlığı sorunlarını önlemek hedeflenmektedir. Ailelerle yapılan çalışmalarda bu programlardan yararlanılmaktadır. Velilerimizin ruh sağlığını güçlendirerek öğrencilerimize dolaylı yoldan destek sunulması amaçlanmaktadır.

“Kayıp ve Yas” konusunda öğretmenlere yönelik hazırlanan sunu içerikleri ve broşürler yolu ile “Kayıp ve Yas Sürecinde Öğretmenin Rolü, Kayıp Nedir?”, “Yas Nedir?”, “Yas Tepkileri Nelerdir?”, “Yas Sürecini Etkileyen Faktörler”, “Çocuk/Ergenler ve Yas”, “Çocuklarla Ölümü Konuşmak”, “Sınıfta Yas Sürecindeki Çocuk/Ergen”, “Profesyonel Desteğe İhtiyaç Duyan Çocukları Belirleme” konularında bilgi verme çalışmaları yapılmaktadır.

“Kayıp ve Yas” konusunda ailelere yönelik hazırlanan sunu içerikleri ve broşürler yolu ile “Kayıp ve Yas Sürecinde Velinin Rolü, Kayıp Nedir?, Yas Nedir?, Yas Tepkileri, Yas Sürecini Etkileyen Faktörler, Çocuk/Ergenler ve Yas, Çocuklarla Ölümü Konuşmak, Sınıfta Yas Sürecindeki Çocuk/Ergen, Profesyonel Desteğe İhtiyaç Duyan Çocukları Belirleme, Sosyal Medya Aracılığı ile Yaşanan Yas” konularında bilgi verme çalışmaları yapılmaktadır. Ailelerle yapılan bilgilendirme çalışmalarıyla dolaylı yoldan öğrencilere destek sunulmaktadır.

Öğrencilere travma sonrası sunulan psikososyal destek ile; travmanın psikolojik ve sosyal etkisini değerlendirerek öğrencilerin stres belirtilerini azaltmak ve psikolojik dayanıklılıklarını arttırmak, desteğin sürekliliğini sağlamak ve ruh sağlığı sorunlarını önlemek hedeflenmektedir. Bu amaçla hazırlanan “Öğrenci Psikoeğitim Programları” öğrencilerle yapılan çalışmalarda kullanılmaktadır.

Ayrıca bu program aracılığıyla yoğun stres tepkileri gösteren öğrenciler tespit edilerek “Travma Sonrası Müdahale Programı”ndan yararlanmalarını ve gerekli görülmesi halinde ileri düzey ruh sağlığı hizmeti sunan birimlere sevkini sağlamak amaçlanmaktadır.

Dünyanın her yerinde çocuk, ergen ve yetişkinler, depresyon, sel, kasırga, heyelan, yangın, savaş, göç, terör olayları, cinayet, ulaşım kazaları, yanardağ patlaması, toplumsal şiddet olayları, açlık ve benzeri çok çeşitli travmatik yaşam olaylarına maruz kalmaktadır. Travmatik yaşam olayları sonrasında tehlike ya da risk altında olmak, yaşanan olaya bir anlam verememek, olayın olumsuz etkilerinden nasıl korunacağını bilememek ve olay

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

sonrasında ortaya çıkan farklı zorluklar karşısında belirsizlik yaşamak özellikle çocuk ve ergenlerde çeşitli travmatik stres tepkilerinin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Bu gibi zorlayıcı yaşam olayları sonrasında ileri düzeyde etkilenen öğrencilere yönelik de "Travma Sonrası Grup Temelli Müdahale (TS-GTM)" programı hazırlanmıştır ve ihtiyaç duyan öğrencilerle bu çalışmalar yapılmaktadır.

"Kayıp ve Yas" konusunda öğrencilere yönelik; öğrencilerin ruh sağlığının desteklemek ve ihtiyaç duyan öğrencilerle yapılacak olan çalışmalarda kullanılmak üzere "Yas Yaşantılarımız, Kayıp ve Yası Anlamlandırmak, Duyguları Yönetmek, Kayıp Sonrası Yaşam, Sosyal Destek ve Güçlendirme" başlıklarında hazırlanan "Yas Psikoeğitim Programı" öğrencilerle yapılan çalışmalarda kullanılmaktadır.

Afetten etkilenen 10 ilde; 416 çadır/birimde, 4.574 rehberlik öğretmeni tarafından psikososyal destek çalışmaları yürütülmüştür.

Şu an afetten etkilenen 10 ilde; 44 rehberlik ve araştırma merkezi ve bu illerde görev yapan tüm rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar aracılığıyla, öğrenci ve öğretmenlerin yaşadıkları travmayı atlatmaları için destek sunulmaktadır.

Proje bedeli 62,6 milyar TL olan 1.542 projede 22.039 derslik inşası planlanmıştır. 45 bin dersliğin onarım çalışmaları tamamlanmış olup, 1,4 milyar TL ödenek kullanılmıştır. 2024 yılı Yatırım Programı hazırlıkları devam etmekte olup Cumhurbaşkanlığı 2024 Yılı Yatırım Programının Kabulü ve Uygulanmasına Dair Karar yayımlandıktan sonra deprem illeri önceliklendirilerek planlama yapılacaktır.

Güçlendirme çalışmaları kapsamında 660 milyon TL ödenek kullanılmıştır. Bakanlığımıza bağlı eğitim yapıları, yapıldıkları tarihteki mevzuata uygun olarak inşa edilmiş, yıllar içinde, doğal etkiler, afetlerden kaynaklı etkiler, kullanımdan kaynaklı etkiler sonucu bu binalarda yıpranmalar oluşabilmekte, mevzuat güncellemeleri sonucunda, bazı eski yapılar, deprem etkisi altında, yapıldığı dönemki performans hedefini sağlıyor olmasına rağmen güncel mevzuatın hedefini karşılayamamaktadır. Bakanlığımızca, 2000 yılı öncesinde özellikle 1998 deprem yönetmeliği öncesinde yapılmış ve kullanım ömrünü doldurmuş binalarımızın tahkiklerinin yapılmasına öncelik verilmekle birlikte, riskli olabileceği değerlendirilen binalarımızın deprem tahkikleri yaptırılmakta, güncel mevzuata göre, deprem etkisi altında sağlaması gereken performans hedefini sağlayamayacağı teknik olarak tespit edilen binalarımızdan, güçlendirilmesi teknik ve ekonomik açıdan uygun olanlar boşaltılarak güçlendirilmekte, güçlendirilmesi teknik ve ekonomik olarak mümkün olmayanlar yıkılarak yenisi yapılmaktadır.

Eğitim yapılarına ilişkin tahkik, güçlendirme ve yeniden yapım ihtiyacı yerelde valiliklerce tespit edilerek planlanmakta ve çalışmalar bu planlama dahilinde gerçekleştirilmektedir.